

คำอธิบายการจัดทำข้อมูล เพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
ของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. การคัดเลือกโครงการ/กิจกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

คณะกรรมการและคณะทำงานการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในของกรมป่าไม้ได้มี การประชุมคณะกรรมการและคณะทำงานการบริหารจัดการความเสี่ยงฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันอังคารที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๓.๓๐ น. ณ ห้องประชุม ๑ อาคารเทียมนคมกฤต กรมป่าไม้ ผลจากการประชุมที่ประชุมได้ มีมติเห็นชอบให้มีการบรรจุกิจกรรมกิจกรรมที่ ซึ่งเป็นเป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยประกอบ ๑๑ ตัวชี้วัด รวม ๑๓ กิจกรรม ไว้ในแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตัวชี้วัด	กิจกรรม	รหัส ความเสี่ยง	ชื่อความเสี่ยง	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ
ตัวชี้วัดที่ ๑ : รักษาพื้นที่ที่มีสภาพป่าในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้	กิจกรรมป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้	๑	ไม่สามารถรักษาพื้นที่ที่มีสภาพป่าในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้	สปฟ.
ตัวชี้วัดที่ ๒ : หยุดยั้งการทำลายป่าคงสภาพและยึดคืนผืนป่าที่ถูกบุกรุก	กิจกรรมปฏิบัติการพิเศษในการป้องกัน ทำลายทรัพยากรป่าไม้	๒	ไม่สามารถหยุดยั้งการทำลายป่าคงสภาพและยึดคืนผืนป่าที่ถูกบุกรุก	สปฟ.
ตัวชี้วัดที่ ๓ : พื้นที่ป่าไม้ที่ได้รับการฟื้นฟู	๓.๑ กิจกรรมโครงการพัฒนาป่าไม้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๓.๑	ไม่สามารถปลูกฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้	สคร.
	๓.๒ กิจกรรมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้	๓.๒		
	๓.๓ กิจกรรมฟื้นฟูป่าระบบนิเวศในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	๓.๓		สสป.
ตัวชี้วัดที่ ๔ : พื้นที่ป่าเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น	๔.๑ กิจกรรมโครงการส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็วเพื่ออุตสาหกรรม	๔.๑	ไม่สามารถเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ	สศม.
	๔.๒ กิจกรรมโครงการสนับสนุนการปลูกไม้เศรษฐกิจ	๔.๒		
ตัวชี้วัดที่ ๕ : จำนวนเนื้อที่ป่าไม้ถาวรที่ได้รับการสำรวจสภาพพื้นที่เพื่อจัดทำข้อมูลที่ดิน	กิจกรรมสำรวจทรัพยากรที่ดินและป่าไม้เพื่อจัดทำข้อมูลที่ดินและแผนที่ขอบเขตที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร	๕	ไม่สามารถสำรวจพื้นที่ป่าไม้ถาวรเพื่อจัดทำข้อมูลที่ดิน	สจด.

ตัวชี้วัด	กิจกรรม	รหัส ความเสี่ยง	ชื่อความเสี่ยง	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ
ตัวชี้วัดที่ ๖ : หมู่บ้านที่ได้รับ สำรวจการถือครองที่ดินในพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติ	กิจกรรมสำรวจการถือครองที่ดิน ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	๖	ไม่สามารถสำรวจการถือครอง ที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	สจด.
ตัวชี้วัดที่ ๗ : หมู่บ้านที่ได้รับ การจัดทำแผนการจัดการ ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ ระดับ พื้นที่เพื่อจัดระเบียบการใช้ที่ดิน	กิจกรรมโครงการจัดทำแผนการ บริหารจัดการทรัพยากรที่ดินและ ป่าไม้ระดับพื้นที่	๗	ไม่สามารถจัดทำแผนการ บริหารจัดการทรัพยากรที่ดิน และป่าไม้ระดับพื้นที่ เพื่อจัด ระเบียบการใช้ที่ดิน	สจด.
ตัวชี้วัดที่ ๘ : จำนวนเครือข่าย ความร่วมมือในการควบคุมไฟ ป่ามีส่วนร่วม ในการป้องกันและ ควบคุมไฟป่า	กิจกรรมป้องกันไฟป่าและควบคุม หมอกควัน	๘	ไม่สามารถสร้างเครือข่าย ความร่วมมือในการควบคุม ไฟป่ามีส่วนร่วมในการป้องกัน และควบคุมไฟป่า	สปฟ.
ตัวชี้วัดที่ ๙ : จำนวนจุดความ ร้อน (Hot Spot) ใน ระบบ VIIRS ที่ลดลงร้อยละ ๕ เมื่อ เปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยจุดความ ร้อน ๓ ปี ย้อนหลัง	กิจกรรมป้องกันไฟป่าและควบคุม หมอกควัน	๙	ไม่สามารถส่งเสริมให้ราษฎร ในชุมชนมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการป่าชุมชน	สปฟ.
ตัวชี้วัดที่ ๑๐ : จัดตั้งและพัฒนา ป่าชุมชน	กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่า ชุมชน	๑๐	ไม่สามารถส่งเสริมจัดตั้งและ พัฒนาป่าชุมชน	สจช.
ตัวชี้วัดที่ ๑๑ : ราษฎรในชุมชน ได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการป่าชุมชน	กิจกรรมบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อ พัฒนาคุณภาพชีวิต	๑๑	ไม่สามารถส่งเสริมให้ราษฎร ในชุมชนมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการป่าชุมชน	สจช.

๒. ขอความอนุเคราะห์หน่วยงานของท่านโปรดดำเนินการจัดทำข้อมูลตามแบบฟอร์มที่กำหนด

ที่ประชุมคณะกรรมการและคณะทำงานการบริหารจัดการความเสี่ยงฯ ได้มีมติให้สำนักแผนงานและสารสนเทศในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ จัดส่งแบบฟอร์มให้ทุกหน่วยงานที่มีกิจกรรมบรรจุในแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ตามข้อ ๑ เพื่อดำเนินการจัดทำข้อมูลส่งให้สำนักแผนงานและสารสนเทศจัดทำ (ร่าง) แผนการบริหารจัดการความเสี่ยงฯ เพื่อเสนอคณะทำงาน คณะกรรมการและอธิบดีกรมป่าไม้ ตามลำดับต่อไป

สำนักแผนงานและสารสนเทศ ได้จัดทำแบบฟอร์มการจัดทำข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ แล้วเสร็จ จึงขอความอนุเคราะห์ให้หน่วยงานที่มีกิจกรรมบรรจุในแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงฯ ตามข้อ ๑ โปรดดำเนินการจัดทำข้อมูลลงในแบบฟอร์ม จำนวน ๓ แบบฟอร์ม ดังนี้

- แบบระบุความเสี่ยงของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (แบบ RM ๑ – ๒๕๖๕)
- แบบประเมินความเสี่ยงของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (แบบ RM ๒ – ๒๕๖๕)
- แบบจัดการความเสี่ยงของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (แบบ RM ๓ – ๒๕๖๕)

๒.๑ แบบระบุความเสี่ยงของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (แบบ RM ๑ – ๒๕๖๕)

๒.๑.๑ รหัสความเสี่ยง : กำหนดให้มีรหัสความเสี่ยง จำนวน ๑๔ รหัสความเสี่ยง โดยเรียงลำดับตามชื่อตัวชี้วัดกิจกรรมที่บรรจุในแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงฯ ตามข้อ ๑

๒.๑.๒ ชื่อความเสี่ยง : กำหนดชื่อความเสี่ยงของแต่ละกิจกรรม โดยพิจารณาผลกระทบจากความเสียหายต่อเป้าหมายตัวชี้วัดกิจกรรม ตามเป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของกรมป่าไม้ และมติที่ประชุมคณะกรรมการและคณะทำงาน ฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ รายละเอียดตามข้อ ๑

๒.๑.๓ ชื่อกิจกรรม : เป็นกิจกรรมที่บรรจุในแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงฯ ตามข้อ ๑

๒.๑.๔ หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนัก/กอง/ศูนย์/กลุ่ม ที่รับผิดชอบกิจกรรมตามข้อ ๒.๑.๓

๒.๑.๕ ปัจจัยเสี่ยง : ให้หน่วยงานกาเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ เพื่อระบุว่าความเสี่ยงในข้อ ๒.๑.๒ เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากปัจจัยภายนอก และ/หรือ ปัจจัยภายใน

นิยามความหมายและคำอธิบายเพิ่ม

ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) แบ่งออกเป็น

๑) ปัจจัยเสี่ยงภายนอก คือ ความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมการเกิดได้โดยหน่วยงาน เช่น เศรษฐกิจ การเมือง นโยบายรัฐบาล ภัยธรรมชาติ เป็นต้น

๒) ปัจจัยเสี่ยงภายใน คือ ความเสี่ยงที่สามารถควบคุม คือ ความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้โดยหน่วยงาน เช่น ภาวะเบี้ยข้อบังคับภายในหน่วยงาน วัฒนธรรมองค์กร นโยบายการบริหารและการจัดการความรู้ ความสามารถของบุคลากร กระบวนการทำงาน เครื่องมือ/อุปกรณ์ ข้อมูล/ระบบสารสนเทศ เป็นต้น

๒.๑.๖ ประเภทความเสี่ยง : ให้หน่วยงานกาเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ เพื่อระบุประเภทความเสี่ยง

นิยามความหมายและคำอธิบายเพิ่ม

ประเภทความเสี่ยง (Risk Categories) แบ่งออกเป็น

๑) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategy Risks) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ที่ไม่เหมาะสม หรือความเสี่ยงเกิดจากการนำกลยุทธ์ไปใช้ไม่ถูกต้อง

๒) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risks) คือ ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการเงิน เช่น ความเสี่ยงเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินไม่ถูกต้อง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการรับเงินไม่ถูกต้อง ความเสี่ยงในการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเงินการคลัง รวมถึงความเสี่ยงด้านการทุจริตทางการเงิน เป็นต้น

๓) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operation Risks) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากกระบวนการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพหรือไม่มีประสิทธิภาพ

๔) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Legal Risks) คือ ความเสี่ยงที่หน่วยงานไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ ประกาศ มติคณะรัฐมนตรี รวมถึงกฎ/นโยบาย/คู่มือ/แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

๕) ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Technology Risks) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากเทคโนโลยีสารสนเทศ

๖) ความเสี่ยงด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร (Reputation Risks) คือ ความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง ความเชื่อมั่น และความน่าเชื่อถือขององค์กร

๒.๑.๗ สาเหตุ/ตัวผลักดันความเสี่ยง : ให้องค์กรค้นหาและระบุสาเหตุ/ตัวผลักดันที่ทำให้เกิดความเสี่ยงตามข้อ ๒.๑.๒ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับปัจจัยเสี่ยงที่ระบุไว้ในข้อ ๒.๑.๕ และประเภทความเสี่ยงที่ระบุไว้ในข้อ ๒.๑.๖

๒.๑.๘ ผลกระทบ : กิจกรรมที่บรรจุในแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงฯ เป็นกิจกรรม ตามเป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของกรมป่าไม้ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจึงมีความเป็นไปได้ที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของกรมป่าไม้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่/ชีวิต/ทรัพย์สินของประชาชน

ทั้งนี้ หากความเสี่ยงในข้อ ๒.๑.๒ อาจจะมีผลกระทบในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านความน่าเชื่อถือ (ความน่าเชื่อถือขององค์กรและรัฐบาล) ด้านกฎหมายระเบียบ (การฟ้องร้องจากบุคคลภายนอก) ด้านความมั่นคงของรัฐบาล (การประท้วง/จลาจล) เป็นต้น ขอให้หน่วยงานระบุเพิ่มเติมให้ครบถ้วน โดยพิจารณาให้สอดคล้องและครอบคลุมประเภทความเสี่ยงทั้งหมดที่ระบุไว้ในข้อ ๒.๑.๖

๒.๑.๙ ลงนามรับรองข้อมูล : กำหนดให้ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการในฐานะคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงและควบคุมภายในของกรมป่าไม้ เป็นผู้ลงนามรับรองข้อมูล พร้อมลงวันที่กำกับ

๒.๒ แบบประเมินความเสี่ยงของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (แบบ RM ๒ - ๒๕๖๕)

๒.๒.๑ ระบุวัตถุประสงค์ของการดำเนินการกิจกรรม (คอลัมน์ ๑)

๒.๒.๒ การประเมินความเสี่ยง (คอลัมน์ ๒ - ๗)

นิยามความหมายและคำอธิบายเพิ่มเติม

๑) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการระบุความเสี่ยง และวิเคราะห์ความเสี่ยง เพื่อจัดลำดับความเสี่ยงที่ระบุ โดยการพิจารณาจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงนั้น ๆ เมื่อทำการประเมินแล้ว ทำให้ทราบระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง นอกจากนี้ตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ เรื่อง การบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร ที่กระทรวงการคลังได้กำหนดให้หน่วยของรัฐถือปฏิบัติ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ได้กำหนดให้นำปัจจัยด้านความอ่อนไหวต่อความเสี่ยง และด้านลักษณะการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยง มาพิจารณาประกอบไปด้วย

๒) ขั้นตอนและเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง

๒.๑) วิเคราะห์ความเสี่ยง โดยระบุค่าคะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (คะแนน ๑ - ๕) และค่าคะแนนความรุนแรงของผลกระทบ (คะแนน ๑ - ๕)

(๑) โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood: L) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์ไว้ ๕ ระดับ ดังนี้ (คอลัมน์ ๒)

คะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)		
คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดมากกว่า ๙๐% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือความถี่เกิดขึ้นทุก ๖ เดือน
๔	สูง	มีโอกาสเกิด ๗๐ - ๙๐% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือเกิดขึ้นทุกปี
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิด ๔๐ - ๖๙% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือเกิดขึ้นทุก ๒ ปี
๒	น้อย	มีโอกาสเกิด ๒๐ - ๓๙% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือเกิดขึ้นทุก ๓ ปี
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิด ๒๐ - ๓๙% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือเกิดขึ้นทุก ๕ ปี

(๒) ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ซึ่งอาจพิจารณาจากความเสียหายเมื่อความเสี่ยงนั้น ๆ เกิดขึ้น

เนื่องจากกิจกรรมที่บรรจุในแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นกิจกรรม ตามเป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของกรมป่าไม้ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจึงมีความเป็นไปได้ที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของกรมป่าไม้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประชาชน (ด้านความเป็นอยู่/ชีวิต/ทรัพย์สิน) ในระดับสูงมาก ดังนั้น **จึงกำหนดให้ระดับค่าคะแนนความรุนแรงของผลกระทบของทุกกิจกรรม เท่ากับ ๕ (คอลัมน์ ๓)** โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาที่กำหนดไว้ ๕ ระดับ ดังนี้

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)		
คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
๕	สูงมาก	ส่งผลกระทบต่อประชาชน (ด้านความเป็นอยู่/ชีวิต/ทรัพย์สิน) ในระดับสูงมาก
๔	สูง	ส่งผลกระทบต่อประชาชน (ด้านความเป็นอยู่/ชีวิต/ทรัพย์สิน) ในระดับสูง
๓	ปานกลาง	ส่งผลกระทบต่อประชาชน (ด้านความเป็นอยู่/ชีวิต/ทรัพย์สิน) ในระดับปานกลาง
๒	น้อย	ส่งผลกระทบต่อประชาชน (ด้านความเป็นอยู่/ชีวิต/ทรัพย์สิน) ในระดับน้อย
๑	น้อยมาก	ส่งผลกระทบต่อประชาชน (ด้านความเป็นอยู่/ชีวิต/ทรัพย์สิน) ในระดับน้อยมาก

๒.๒) จัดระดับความเสี่ยง โดยพิจารณาจากคะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และคะแนนความรุนแรงของผลกระทบ (คอลัมน์ ๔)

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{คะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง} \times \text{คะแนนความรุนแรงของผลกระทบ}$$

(คอลัมน์ ๔) = (คอลัมน์ ๒ x คอลัมน์ ๓)

การจัดระดับความเสี่ยงไม่ได้ใช้เกณฑ์การคำนวณทางคณิตศาสตร์ คือ ไม่ได้นำค่าคะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงคูณด้วยค่าคะแนนความรุนแรงของผลกระทบ เพื่อคำนวณหาค่าคะแนนความเสี่ยง แต่จะพิจารณาระดับความเสี่ยงด้วยหลักตรรกศาสตร์ตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

การจัดระดับความเสี่ยง (โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง x ความรุนแรงของผลกระทบ)

LOW	MEDIUM LOW	MEDIUM สีส้ม	HIGH สีแดง โอกาส x ผลกระทบ
๑ ๑ x ๑	๕ ๓ x ๑	๑๖ ๑ x ๔	๒๒ ๔ x ๔
๒ ๒ x ๑	๖ ๔ x ๑	๑๗ ๒ x ๔	๒๓ ๕ x ๔
๓ ๑ x ๒	๗ ๕ x ๑	๑๘ ๓ x ๔	๒๔ ๔ x ๕
๔ ๒ x ๒	๘ ๓ x ๒	๑๙ ๑ x ๕	๒๕ ๕ x ๕
	๙ ๔ x ๒	๒๐ ๒ x ๕	
	๑๐ ๕ x ๒	๒๑ ๓ x ๕	
	๑๑ ๑ x ๓		
	๑๒ ๒ x ๓		
	๑๓ ๓ x ๓		
	๑๔ ๔ x ๓		
	๑๕ ๕ x ๓		

ความรุนแรงของผลกระทบ
๔ หรือ ๕ เสมอ

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง x ความรุนแรงของผลกระทบ

๑ ยอมรับได้ โลกอุดมคติ
๒ ยอมรับได้ เพราะเบี่ยงเบนน้อย
๓ ยอมรับได้สูงสุด

๔ ๕ ยอมรับไม่ได้

ระดับความเสี่ยง ลำดับที่ ๑ - ๑๕

ความเสี่ยงระดับต่ำ (สีเขียวและสีเหลือง)

แต่ระดับความเสี่ยง ลำดับที่ ๖ ๗ ๙ ๑๐ ๑๔ และ ๑๕

มีค่าคะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ๔ และ ๕ = ยอมรับไม่ได้

ระดับความเสี่ยง ลำดับที่ ๑๖ - ๒๑

ความเสี่ยงระดับปานกลาง (สีส้ม)

มีค่าคะแนนความรุนแรงของผลกระทบ ๔ และ ๕ = ยอมรับไม่ได้

ระดับความเสี่ยง ลำดับที่ ๒๒ - ๒๕

ความเสี่ยงระดับสูง (สีแดง)

มีค่าคะแนนความรุนแรงของผลกระทบ ๔ และ ๕ = ยอมรับไม่ได้

เนื่องจากมีการกำหนดค่าคะแนนความรุนแรงของผลกระทบของทุกกิจกรรมที่บรรจุในแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เท่ากับ ๕ ดังนั้นให้หน่วยงานพิจารณาเลือกข้อมูลระดับความเสี่ยงดังต่อไปนี้ เพื่อระบุลงในคอลัมน์ ๔

ระดับความเสี่ยง				
ปานกลาง (๑ x ๕)	ปานกลาง (๒ x ๕)	ปานกลาง (๓ x ๕)	สูง (๔ x ๕)	สูง (๕ x ๕)

๒.๓) ระบุค่าคะแนนความอ่อนไหวต่อความเสี่ยง (คุณภาพ ความสามารถในการจัดการความเสี่ยง) ซึ่งมีการกำหนดเกณฑ์ไว้ ๕ ระดับ ดังนี้ (คอลัมน์ ๕)

คะแนนความอ่อนไหวต่อความเสี่ยง			
คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์	คุณภาพ ความสามารถในการจัดการความเสี่ยง
๕	สูงมาก	หน่วยงานไม่มีความสามารถในการบริหารจัดการความเสี่ยง ไม่มีแผนในการจัดการความเสี่ยง	อ่อน
๔	สูง	หน่วยงานมีความสามารถในการจัดการความเสี่ยงต่ำ มีแผนในการจัดการความเสี่ยงแบบไม่สมบูรณ์	พอใช้
๓	ปานกลาง	หน่วยงานมีความสามารถในการจัดการความเสี่ยงปานกลาง มีแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับความเสี่ยงที่เพียงพอ	ดี
๒	น้อย	หน่วยงานมีความสามารถในการจัดการความเสี่ยงสูง มีแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี	ดี
๑	น้อยมาก	หน่วยงานมีความสามารถในการจัดการความเสี่ยงสูงมาก มีแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีมาก และมีการกำหนด มาตรการในการตอบสนองความเสี่ยงหลายวิธี	ดี

๒.๔) ระบุค่าคะแนนลักษณะการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยง ซึ่งมีการกำหนดเกณฑ์ไว้ ๕ ระดับ ดังนี้ (คอลัมน์ ๖)

คะแนนลักษณะการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยง		
คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
๕	สูงมาก	การเกิดขึ้นของความเสี่ยงและกระทบต่อองค์กร แบบทันทีและไม่มีสัญญาณแจ้ง
๔	สูง	การเกิดขึ้นของความเสี่ยงและกระทบต่อองค์กร ภายใน ๒ – ๓ สัปดาห์
๓	ปานกลาง	การเกิดขึ้นของความเสี่ยงและกระทบต่อองค์กรภายใน ๒ – ๓ เดือน
๒	น้อย	การเกิดขึ้นของความเสี่ยงและกระทบต่อองค์กรภายใน ๓ – ๖ เดือน
๑	น้อยมาก	การเกิดขึ้นของความเสี่ยงและกระทบต่อองค์กรมากกว่า ๖ เดือน

๒.๕) จัดระดับความเสี่ยง (Degree of Risk: D) เพื่อแสดงถึงสถานะของความเสี่ยง
ที่ได้จากการประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ความรุนแรงของผลกระทบ ความอ่อนไหวต่อความเสี่ยง และ
ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยง โดยใช้ตาราง RISK - CONTROL MATRIX ASSESSMENT (คอลัมน์ ๗)

การจัดระดับความเสี่ยง โดยพิจารณาโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ความรุนแรงของผลกระทบ
ความอ่อนไหวต่อความเสี่ยง และลักษณะการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยง
 โดยใช้ตาราง RISK - CONTROL MATRIX ASSESSMENT

ระบุโอกาส และ
ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ความอ่อนไหว ต่อความเสี่ยง (คุณภาพ การจัดการ)	ความเสี่ยงระดับต่ำ	ความเสี่ยงปานกลาง	ความเสี่ยงระดับสูง
	โอกาสเกิดต่ำ สูง X ผลกระทบต่ำ ลำดับ ๑ - ๑๕ + ๑ ๒	โอกาสเกิดต่ำ X ผลกระทบสูง ลำดับ ๑๖ - ๒๕ + ๓	โอกาสเกิดสูง X ผลกระทบสูง ลำดับ ๒๖ - ๒๕ + เจียบพลัน ๔ ๕
ดี ๑ ๒ ๓	ต่ำ (๑) R๔	ค่อนข้างต่ำ (๒) R๕	ปานกลาง (๓) R๓ R๖ R๔ R๘ R๒
พอใช้ ๔	ค่อนข้างต่ำ (๔)	ปานกลาง (๕)	ค่อนข้างสูง (๖) R๖ R๔
อ่อน ๕	ปานกลาง (๗) R๗ R๑	ค่อนข้างสูง (๘) R๕	สูง (๙) R๘ R๒

ระบุคุณภาพ ความสามารถจัดการ

รหัส	ความเสี่ยง	คุณภาพจัดการ
R๑	ต่ำ	อ่อน
R๒	สูง	อ่อน
R๓	สูง	ดี
R๔	สูง	พอใช้
R๕	ปานกลาง	อ่อน
R๖	สูง	พอใช้
R๗	ต่ำ	อ่อน
R๘	สูง	อ่อน

ตัวอย่าง รหัส R๘ และ R๒ มีคะแนนความเสี่ยง (โอกาส x ผลกระทบ) สูง มีคะแนนความอ่อนไหวต่อความเสี่ยง (คุณภาพการจัดการ) อ่อน และมีคะแนนลักษณะการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยง ๕ ดังนั้น ระดับความเสี่ยงของรหัส R๘ และ R๒ อยู่ในระดับสูง (๙) RED ZONE จึงต้องเร่งดำเนินการการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นต้น

เนื่องจากมีการกำหนดค่าคะแนนความรุนแรงของผลกระทบของทุกกิจกรรมที่บรรจุในแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เท่ากับ ๕ ความเสี่ยงจึงอยู่ในลำดับ ๑๙ - ๒๕ (ปานกลาง ถึง สูง) ดังนั้น ให้หน่วยงานพิจารณาระบุผลการจัดระดับความเสี่ยงตามตาราง RISK - CONTROL MATRIX ASSESSMENT แล้วเลือกข้อมูลระดับความเสี่ยงดังต่อไปนี้ เพื่อระบุลงในคอลัมน์ ๗

ระดับความเสี่ยงตามตาราง RISK - CONTROL MATRIX ASSESSMENT					
ค่อนข้างต่ำ (๒)	ปานกลาง (๓)	ปานกลาง (๕)	ค่อนข้างสูง (๖)	ค่อนข้างสูง (๘)	สูง (๙)

๒.๒.๓ ลงนามรับรองข้อมูล : กำหนดให้ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการในฐานะคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในของกรมป่าไม้ เป็นผู้ลงนามรับรองข้อมูล พร้อมลงวันที่กำกับ

๒.๓ แผนการบริหารจัดการความเสี่ยงของกรมป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (แบบ RM ๓ -๒๕๖๕)

๒.๓.๑ วิธีการจัดการความเสี่ยง : ให้ระบุวิธีการจัดการความเสี่ยง (คอลัมน์ ๑)

นิยามความหมายและคำอธิบายเพิ่มเติม

หน่วยงานสามารถพิจารณาเลือกวิธีการความเสี่ยงวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี โดยการพิจารณาวิธีการจัดการความเสี่ยงควรคำนึงถึงต้นทุนกับประโยชน์ที่ได้รับของวิธีการจัดการความเสี่ยงแต่ละวิธี โดยวิธีการจัดการความเสี่ยง มีดังนี้

๑) ปฏิเสธความเสี่ยงโดยไม่ดำเนินงานในกิจกรรมที่มีความเสี่ยง ได้แก่ กิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงและหน่วยงานไม่สามารถยอมรับความเสี่ยงนั้นได้ หน่วยงานอาจพิจารณาไม่ดำเนินงานในกิจกรรมนั้น ๆ

๒) การลดโอกาสของความเสี่ยง เช่น การลดโอกาสของความเสี่ยงการทุจริตด้านการเงิน โดยการวางระบบการควบคุมภายใน ได้แก่ การแบ่งแยกหน้าที่ การตรวจสอบ การสอบทาน และการกระหายอด เป็นต้น

๓) การลดผลกระทบของความเสี่ยง เช่น การทำประกัน หรือการใช้เครื่องมือป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน (Hedging Instruments) เป็นต้น

๔) การโอนความเสี่ยง หน่วยงานอาจเลือกใช้วิธีการถ่ายโอนความเสี่ยงของกิจกรรมที่หน่วยงานเห็นว่าควรดำเนินการเพื่อประโยชน์ของประชาชน แต่ละหน่วยงานมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถดำเนินการเองได้ หรือไม่สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้ ได้แก่ การให้ภาคเอกชนดำเนินการโดยมีการโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนไปด้วย (Public Partnership : PPP) เป็นต้น

๕) การยอมรับความเสี่ยงโดยไม่ดำเนินการจัดการความเสี่ยง เนื่องจากความเสี่ยงอยู่ในระดับที่หน่วยงานยอมรับได้ หรือต้นทุนในการบริหารจัดการความเสี่ยงมีมากกว่าประโยชน์ที่ได้รับ

๖) ใช้มาตรการเฝ้าระวัง หน่วยงานต้องกำหนดข้อมูลที่ต้องมีการเก็บรวบรวม การวิเคราะห์ การแจ้งเตือน และการดำเนินการเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้น เช่น ความเสี่ยงของปริมาณน้ำในเขื่อนมากเนื่องจากปริมาณน้ำฝน

๗) การทำแผนฉุกเฉิน การจัดทำแผนฉุกเฉินเป็นระดับขั้นตอนเมื่อเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงขึ้น โดยต้องระบุบุคคลและวิธีการดำเนินการที่ชัดเจน เช่น ความเสี่ยงกรณีเจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าสถานที่ทำงานได้

๘) การส่งเสริมหรือผลักดันเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น เมื่อมีเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นส่งผลกระทบเชิงบวกกับองค์กร รวมถึงกำหนดแผนการดำเนินงานเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้น

๒.๓.๒ ระดับความเสี่ยงที่คาดหวัง : ให้งานพิจารณาว่าหลังจากได้กำหนดแนวทางการจัดการความเสี่ยงและได้มีการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวแล้ว งานคาดหวังให้ระดับความเสี่ยงอยู่ในระดับใด (คอลัมน์ ๒)

โดยพิจารณากำหนดความเสี่ยงที่คาดหวังตามหัวข้อดังต่อไปนี้

๑) คะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (คอลัมน์ ๒.๑)

๒) คะแนนความรุนแรงของผลกระทบ (คอลัมน์ ๒.๒)

๓) ระดับความเสี่ยง (โอกาส × ผลกระทบ) (คอลัมน์ ๒.๓)

๔) คะแนนความอ่อนไหวต่อความเสี่ยง (คอลัมน์ ๒.๔)

๕) คะแนนลักษณะการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยง (คอลัมน์ ๒.๕)

๖) ระดับความเสี่ยงตามตาราง RISK – CONTROL MATRIX ASSESSMENT (คอลัมน์ ๒.๖)

ทั้งนี้ ให้ใช้เกณฑ์การพิจารณาตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในข้อ ๒.๒.๒

๒.๓.๓ แนวทางการจัดการความเสี่ยง : ให้งานพิจารณากำหนดแนวทางการจัดการความเสี่ยง พร้อมระบุรายละเอียดของการจัดการว่างานจะกำหนดรูปแบบและรายละเอียดการจัดการความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นอย่างไรบ้าง โดยแนวทางที่กำหนดขึ้น ต้องพิจารณาว่าจะสามารถจัดหรือลดสาเหตุ/ตัวผลักดัน ความเสี่ยงลงได้ (คอลัมน์ ๓)

๒.๓.๔ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายตัวชี้วัดผลสำเร็จจากการดำเนินการตามแนวทางการจัดการความเสี่ยง : ให้งานพิจารณากำหนดตัวชี้วัดผลสำเร็จจากการดำเนินการตามแนวทางการจัดการความเสี่ยงที่กำหนด ตามข้อ ๒.๓.๓ และกำหนดค่าเป้าหมายตัวชี้วัดผลสำเร็จได้อย่างชัดเจน (คอลัมน์ ๔)

๒.๓.๕ ผู้รับผิดชอบ : ให้ระบุชื่อ “ส่วน” ที่รับผิดชอบในกิจกรรม/แนวทางการจัดการความเสี่ยง/ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายตัวชี้วัดผลสำเร็จจากการดำเนินการตามแนวทางการจัดการความเสี่ยง (คอลัมน์ ๕)

๒.๓.๖ ลงนามรับรองข้อมูล : กำหนดให้ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการในฐานะคณะกรรมการบริหาร การจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในของกรมป่าไม้ เป็นผู้ลงนามรับรองข้อมูล พร้อมลงวันที่กำกับ